

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24

(Union Budget)

- కేంద్ర బడ్జెట్ లోని కీలక అంశాలు
- రంగాల వారీగా కేటాయింపులు
- అన్ని పోటీ పరీక్షల కొరకు

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24 పూర్తి విశ్లేషణ

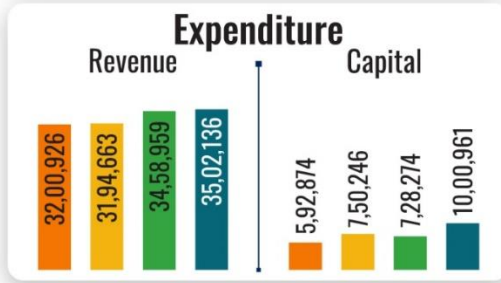
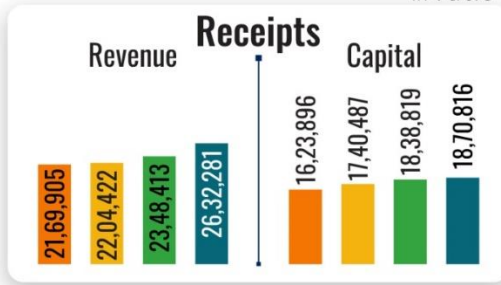
కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: 2024 ఎన్నికలకు ముందు తన చివరి పూర్తి బడ్జెట్ను ప్రకటిస్తూ, NDA ప్రభుత్వం మూలధన వ్యయాన్ని విస్తరించే చర్యలపై దృష్టి సారించింది మరియు గ్రీన్ గ్రోత్, యూత్ పవర్ మరియు సమ్మిళిత అభివృద్ధితో సహా వివిధ ప్రాధాన్యతలతో ముడిపడి ఉంది. పన్ను స్లాబ్లలో మార్పులు మరియు కొత్త పన్ను విధానంలోకి మారాలనే స్పష్టమైన ఉద్దేశంతో జీతాలు తీసుకునే తరగతికి సంబంధించిన ప్రధాన పన్ను ప్రకటనలు కూడా దీనికి తోడయ్యాయి.

Budget at a Glance

● 2021-22 (Actuals)
 ● 2022-23 (BE)
 ● 2022-23 (RE)
 ● 2023-24 (BE)

In ₹ crore

[@PIB_India](#) | [@PIBHindi](#) | [@pibindia](#) | [@pibindia](#) | [PIBIndia](#) | [@PIB_India](#) | [@PIBHindi](#) | [@PIBIndia](#) KBK

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24 ప్రస్తుత సంవత్సరం ఆర్థిక వృద్ధి 7%గా అంచనా వేయబడింది, ఇది "అన్ని ప్రధాన ఆర్థిక వ్యవస్థలలో అత్యధికం". చివరగా, ఆర్థిక లోటుకు సంబంధించి, FY2022-23 కోసం సవరించిన అంచనాలో ఆమె దానిని 6.4% లక్ష్యానికి నిలుపుకుంది మరియు తదుపరి ఆర్థిక సంవత్సరానికి దానిని 5.9%కి తగ్గించింది. 2025-26 నాటికి ద్రవ్య లోటు 4.5% దిగువకు తీసుకురాబడుతుందని శ్రీమతి సీతారామన్ చెప్పారు.

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24 పరిమాణం:

BE 2023-24లో మొత్తం వ్యయం `45,03,097 కోట్లు (45.03 లక్షల కోట్లు)గా అంచనా వేయబడింది, ఇందులో మొత్తం మూలధన వ్యయం `10,00,961 కోట్లు (10 లక్షల కోట్లు). RE 2022-23 కంటే 37.4 శాతం మూలధన వ్యయం పెరుగుదలకు దారితీసే మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధిలో పెట్టుబడి పెట్టడం ద్వారా ఆర్థిక వృద్ధిని పెంచడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క బలమైన నిబద్ధతను 2023-24 బడ్జెట్ ప్రతిబింబిస్తుంది. BE 2023-24లో ప్రభావవంతమైన మూలధన వ్యయం 13,70,949 కోట్లు (13.71 లక్షల కోట్లు), RE 2022-23 కంటే 30.1 శాతం పెరుగుదలను చూపుతుంది.

Key Numbers

In ₹ crore	2021-22 (Actuals)	2022-23 (Budget Estimates)	2022-23 (Revised Estimates)	2023-24 (Budget Estimates)
Revenue Receipts	21,69,905	22,04,422	23,48,413	26,32,281
Capital Receipts	16,23,896	17,40,487	18,38,819	1,870,816
Total Receipts	37,93,801	39,44,909	41,87,232	45,03,097
Total Expenditure	37,93,801	39,44,909	41,87,232	45,03,097
Revenue Deficit	10,31,021	9,90,241	11,10,546	8,69,855
Effective Revenue Deficit	7,88,375	6,72,598	7,84,958	4,99,867
Fiscal Deficit	15,84,521	16,61,196	17,55,319	17,86,816
Primary Deficit	7,79,022	7,20,545	8,14,668	7,06,845

@PIB_India @PIBHindi @pibindia @pibindia PIBindia @PIB_India @PIBHindi @PIBIndia KBK

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24లో రాష్ట్రాలకు బదిలీ చేయబడిన వనరులు:

BE 2023-24లో రాష్ట్ర వాటా, గ్రాంట్లు/రుణాలు మరియు కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల కింద విడుదలలు మొదలైన వాటితో సహా రాష్ట్రాలకు బదిలీ చేయబడిన మొత్తం వనరులు `17,97,537 కోట్లు (17.98 లక్షల కోట్లు), ఇది `1 పెరుగుదలను చూపుతుంది. FY 2021-22 వాస్తవాల కంటే ,43,056 కోట్లు.

కేంద్రం బడ్జెట్ 2023-24: బడ్జెట్ నుండి ప్రతిపాదిత వ్యయం:

బడ్జెట్ నుండి డబ్బు వివిధ రంగాలకు కేటాయించబడుతుంది మరియు ఖర్చులకు కూడా కేటాయించబడుతుంది. సంక్షిప్తంగా, ప్రవాహం క్రింది విధంగా ప్రణాళిక చేయబడింది:

రంగం/వ్యయం	వాటా (శాతంలో)
వడ్డీ చెల్లింపులు	20%
పన్నులు & సుంకాలలో రాష్ట్రాల వాటా	18%
కేంద్ర రంగ పథకం	17%
ఆర్థిక కమిషన్ & ఇతర బదిలీలు	9%
ఇతర ఖర్చులు	8%
సబ్సిడీలు	7%
కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకం	9%
రక్షణ	8%
పెన్షన్లు	4%

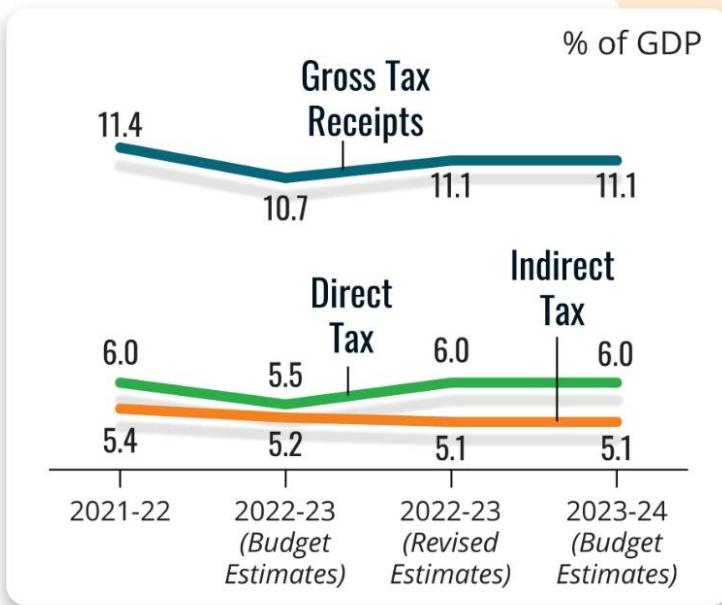
కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: ప్రభుత్వానికి వసూళ్ళ మూలాలు:

బడ్జెట్ పరిమాణాన్ని చేరుకోవడానికి, ఇన్ఫ్లో మూలాలు:

మూలం	సహకారం (శాతంలో)
రుణాలు & ఇతర బాధ్యతలు	34%
వస్తువులు మరియు సేవల పన్ను	17%
ఆదాయపు పన్ను	15%
కార్పొరేషన్ పన్ను	15%
యునియన్ ఎక్సైజ్ సుంకాలు	7%
పన్నేతర ఆదాయం	6%
రుణేతర మూలధన రసీదులు	2%
కస్టమ్స్	4%

Trends in Tax Receipts

[@PIB_India](https://twitter.com/PIB_India)
[@PIBHindi](https://twitter.com/PIBHindi)
[@pibindia](https://facebook.com/pibindia)
[@pibIndia](https://instagram.com/@pibIndia)
[PIBIndia](https://youtube.com/PIBIndia)
[@PIB_India](https://whatsapp.com/@PIB_India)
[@PIBHindi](https://whatsapp.com/@PIBHindi)
[@PIBIndia](https://telegram.com/@PIBIndia)
KBK

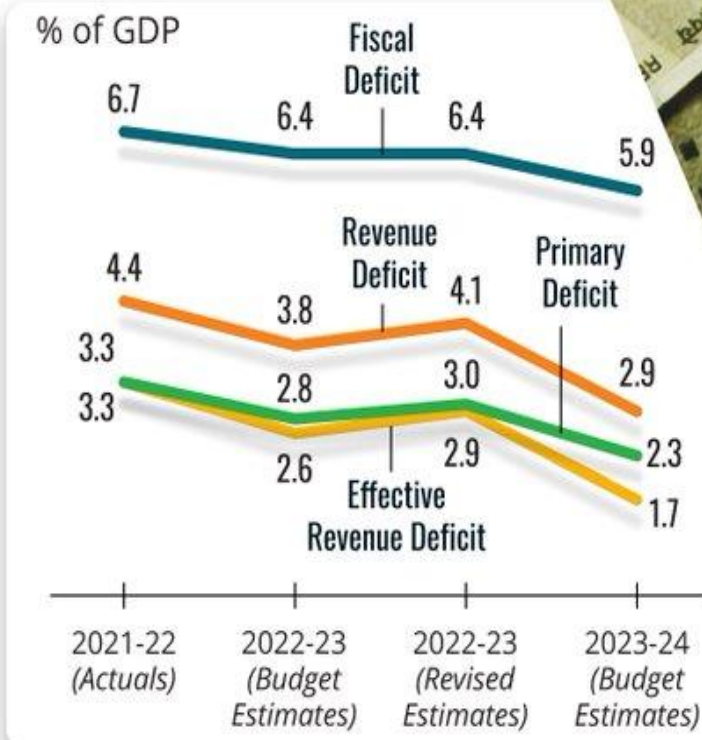
కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: ద్రవ్య లోటు:

ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ 2023-24 ఆర్థిక లోటుతో సానుకూల రోడ్ మ్యాప్ తో కేంద్ర బడ్జెట్ 2022-23కి 2022-23 బడ్జెట్ లో 6.4% కంటే తక్కువ GDP (స్థూల దేశీయ ఉత్పత్తి) లో 5.9 శాతంతో సమర్పించారు. 2021-22 ఆర్థిక లోటు 6.7%, ఇది సవరించిన బడ్జెట్ అంచనాల 6.9% కంటే తక్కువగా ఉంది. మార్చి 2020 తో ముగిసిన ఆర్థిక సంవత్సరం తర్వాత మొదటిసారిగా ఆర్థిక లోటును GDP లో 6% కంటే తక్కువకు తగ్గించే లక్ష్యంతో, వృద్ధికి మద్దతుగా మూలధన వ్యయాన్ని పెంచడం విశేషం.

విద్యుత్ రంగ సంస్కరణలతో 0.5% ముడిపడి ఉన్న రాష్ట్రాలకు GSDP లో 3.5% ఆర్థిక లోటు అనుమతించబడుతుంది.

Trends in Deficit

[@PIB_India](https://twitter.com/PIB_India)
[@PIBHindi](https://twitter.com/PIBHindi)
[@pibindia](https://facebook.com/pibindia)
[@pibIndia](https://instagram.com/pibIndia)
[PIBIndia](https://youtube.com/PIBIndia)
[@PIB_India](https://youtube.com/@PIB_India)
[@PIBHindi](https://youtube.com/@PIBHindi)
[@PIBIndia](https://youtube.com/@PIBIndia)
KBK

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24 రెండు భాగాలుగా సమర్పించబడింది. బడ్జెట్లోని ముఖ్యాంశాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:-

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24లో భాగం-A

2023-24 కేంద్ర బడ్జెట్లోని ఏడు ప్రాధాన్యతలు: 'సప్తఋషి' అనేవి

1. సమీలిత అభివృద్ధి
2. చివరి మైలు చేరుకోవడం
3. మౌలిక సదుపాయాలు మరియు పెట్టుబడి
4. ప్రభావంతమైన సమర్థత
5. హరిత వృద్ధి
6. యువశక్తి
7. ఆర్థిక రంగం

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: ముఖ్య సంఖ్యలు:

- సుమారు తొమ్మిదేళ్లలో తలసరి ఆదాయం రెండింతలు కంటే ఎక్కువ పెరిగి ₹1.97 లక్షలకు చేరుకుంది.
- గత తొమ్మిదేళ్లలో భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ పరిమాణంలో 10వ స్థానం నుండి 5వ స్థానంలో ఉంది.
- EPFO సభ్యత్వం రెండింతలు పెరిగి 27 కోట్లకు చేరుకుంది.
- 2022లో UPI ద్వారా ₹126 లక్షల కోట్ల 7,400 కోట్ల డిజిటల్ చెల్లింపులు జరిగాయి.
- స్వచ్ఛ భారత్ మిషన్ కింద 11.7 కోట్ల గృహ మరుగుదొడ్లు నిర్మించబడ్డాయి.
- ఉజ్వల కింద 9.6 కోట్ల LPG కనెక్షన్లు అందించబడ్డాయి.
- 102 కోట్ల మందికి 220 కోట్ల కోవిడ్ వ్యాక్సినేషన్.
- 47.8 కోట్ల ప్రధానమంత్రి జన్ ధన్ బ్యాంక్ ఖాతాలు.
- ప్రధానమంత్రి సురక్ష బీమా మరియు పీఎం జీవన్ జ్యోతి యోజన కింద 44.6 కోట్ల మందికి బీమా రక్షణ.

- ప్రధానమంత్రి కిసాన్ సమ్మాన్ నిధి కింద 11.4 కోట్ల మంది రైతులకు ₹2.2 లక్షల కోట్ల నగదు బదిలీ.

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: ముఖ్య పథకాలు మరియు వాటి బడ్జెట్ కేటాయింపులు:

- అధిక విలువ కలిగిన ఉద్యానవన పంటలకు వ్యాధి-రహిత, నాణ్యమైన మొక్కలు నాట్ పదార్థాల లభ్యతను పెంచడానికి ₹2200 కోట్ల వ్యయంతో ఆత్మనిర్భర్ క్లీన్ ఫ్లాంట్ ప్రోగ్రామ్ ప్రారంభించబడుతుంది.
- 2014 నుండి స్థాపించబడిన ప్రస్తుతమున్న 157 వైద్య కళాశాలల సహ-స్థానంలో 157 కొత్త నర్సింగ్ కళాశాలలు స్థాపించబడతాయి.
- 740 ఏకలవ్య మోడల్ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల కోసం 38,800 మంది ఉపాధ్యాయులు మరియు సహాయక సిబ్బందిని నియమించేందుకు కేంద్రం, రాబోయే మూడేళ్లలో 3.5 లక్షల మంది గిరిజన విద్యార్థులకు సేవలందిస్తోంది.
- ప్రధానమంత్రి ఆవాస్ యోజన కోసం ఖర్చు 66% పెరిగి రూ. 79,000 కోట్లు.
- మూలధన వ్యయం రూ. 2.40 లక్షల కోట్లు రైల్వే కోసం అందించబడ్డాయి, ఇది ఇప్పటివరకు అత్యధిక వ్యయం మరియు 2013-14లో చేసిన వ్యయం కంటే దాదాపు తొమ్మిది రెట్లు.
- అర్బన్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్ మెంట్ ఫండ్ (UIDF) ప్రాధాన్యతా రంగ రుణాల కొరతను ఉపయోగించడం ద్వారా స్థాపించబడుతుంది, ఇది జాతీయ హౌసింగ్ బ్యాంక్ ద్వారా నిర్వహించబడుతుంది మరియు టైర్ 2 మరియు టైర్ 3 నగరాల్లో పట్టణ మౌలిక సదుపాయాలను సృష్టించడానికి ఫిజికల్ ఏజెన్సీల ద్వారా ఉపయోగించబడుతుంది.
- ఎంటీటీ డిజిటలైజేషన్ MSMEలు, పెద్ద వ్యాపారాలు మరియు ఛారిటబుల్ ట్రస్ట్ల ద్వారా పత్రాలను ఆన్లైన్లో సురక్షితంగా నిల్వ చేయడానికి మరియు భాగస్వామ్యం చేయడానికి ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.
- కొత్త శ్రేణి అవకాశాలు, వ్యాపార నమూనాలు మరియు ఉపాధి అవకాశాలను గ్రహించడానికి 5G సేవల ఆధారిత అప్లికేషన్ డెవలప్ మెంట్ కోసం 100 ల్యాబ్లు ఏర్పాటు చేయబడతాయి.
- మొత్తం రూ. 10,000 కోట్ల పెట్టుబడితో వృత్తాకార ఆర్థిక వ్యవస్థను ప్రోత్సహించడం కోసం గోబర్డన్ (గాల్వనైజింగ్ ఆర్గానిక్ బయో-అగ్రో రిసోర్సెస్ ధన్) పథకం కింద 500 కొత్త 'వేస్ట్ టు వెల్త్' ప్లాంట్లు స్థాపించబడతాయి. సహజ మరియు బయో గ్యాస్ను మార్కెటింగ్ చేసే అన్ని సంస్థల కోసం 5 శాతం కంప్రైస్డ్ బయోగ్యాస్ ఆదేశాన్ని ప్రవేశపెట్టాలి.

Global Hub for Millets: 'Shree Anna'

India is at the forefront of popularising Millets such as jowar, ragi, bajra, kuttu, etc which have a number of health benefits and have been an integral part of our food for centuries

To make **India global hub** for '**Shree Anna**', Indian Institute of Millet Research, Hyderabad will be supported as Centre of Excellence for sharing best practices, research and technologies at the international level

- రాబోయే మూడేళ్లలో కోటి మంది రైతులు ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని అవలంబించేందుకు కేంద్రం కృషి చేస్తుంది. ఇందుకోసం 10,000 బయో ఇన్పుట్ వనరుల కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసి, జాతీయ స్థాయిలో పంపిణీ చేయబడిన సూక్ష్మ ఎరువులు మరియు పురుగుమందుల తయారీ నెట్వర్క్ను రూపొందించనున్నది.
- ప్రధాన మంత్రి కౌశల్ వికాస్ యోజన 4.0, కోడింగ్, AI, రోబోటిక్స్, మెకాట్రానిక్స్, IOT, 3D ప్రింటింగ్, డ్రోన్లు మరియు సాఫ్ట్ స్కీల్స్ వంటి ఇండస్ట్రీ 4.0 కోసం నూతన కోర్సులను కవర్ చేస్తూ వచ్చే మూడేళ్లలో లక్షలాది మంది యువత నైపుణ్యం కోసం ప్రారంభించబడుతుంది.
- అంతర్జాతీయ అవకాశాల కోసం యువతను నైపుణ్యం చేసేందుకు వివిధ రాష్ట్రాలలో 30 స్కీల్ ఇండియా ఇంటర్నెషనల్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేయనున్నారు.
- కార్పస్లో రూ. 9,000 కోట్ల ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ద్వారా MSMEల కోసం పునరుద్ధరించబడిన క్రెడిట్ గ్యారెంటీ పథకం 1 ఏప్రిల్ 2023 నుండి అమలులోకి వస్తుంది. ఈ పథకం రూ. 2 లక్షల కోట్ల అదనపు కొలేటరల్-ఫ్రీ గ్యారెంటీ రుణాన్ని అనుమతిస్తుంది మరియు క్రెడిట్ ఖర్చును దాదాపు 1 శాతం తగ్గిస్తుంది.
- కంపెనీల చట్టం ప్రకారం ఫీల్డ్ ఆఫీస్లో దాఖలు చేసిన వివిధ ఫారమ్లను కేంద్రీకృతంగా నిర్వహించడం ద్వారా కంపెనీలకు వేగవంతమైన ప్రతిస్పందన కోసం సెంట్రల్ ప్రాసెసింగ్ సెంటర్ ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.
- సికిల్ సెల్ అసీమియా నిర్మూలన మిషన్ ప్రారంభించబడుతుంది.
- సహకార పరిశోధన మరియు ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహించడం కోసం ఎంపిక చేసిన ICMR ల్యాబ్ల ద్వారా ఉమ్మడి పబ్లిక్ మరియు ప్రైవేట్ మెడికల్ పరిశోధనలను ప్రోత్సహించనున్నారు.
- ఫార్మాస్యూటికల్స్లో పరిశోధనను ప్రోత్సహించడానికి కొత్త ప్రోగ్రామ్ ప్రారంభించబడుతుంది.
- సీనియర్ సిటిజన్ సేవింగ్స్ పథకం గరిష్ట డిపాజిట్ పరిమితిని రూ. 15 లక్షల నుండి రూ. 30 లక్షలకు పెంచాలి.
- రూ. 10 లక్షల కోట్ల మూలధన పెట్టుబడి, వృద్ధి సామర్థ్యాన్ని మరియు ఉద్యోగ కల్పనను పెంపొందించడానికి, ప్రైవేట్ పెట్టుబడులను పెంచడానికి మరియు ప్రపంచ ప్రకంపనలకు వ్యతిరేకంగా పరిపుష్టిని అందించడానికి, వరుసగా మూడవ సంవత్సరం 33% బాగా పెరిగింది.

Assistance to Artisans & Craftspeople

PM Vishwakarma KAushal Samman (PM VIKAS) scheme to be launched to enable Vishwakarma (traditional artisans & craftspeople) to improve quality, scale and reach of their products

The scheme will include not only financial support but also **access to advanced skill training, knowledge of modern digital techniques**

The scheme will greatly benefit **SCs, STs, OBCs, women & people belonging to the weaker sections**

- ఆరోగ్యం, పోషకాహారం, విద్య, వ్యవసాయం, నీటి వనరులు, ఆర్థిక చేరిక, నైపుణ్యాభివృద్ధి మరియు ప్రాథమిక మౌలిక సదుపాయాలు వంటి బహుళ డొమైన్లలో అవసరమైన ప్రభుత్వ సేవల సంతృప్తత కోసం 500 బ్లాక్లను కవర్ చేసే ఆకాంక్షాత్మక బ్లాకుల కార్యక్రమం ప్రారంభించనున్నారు.
- పెడ్యూల్డ్ తెగల అభివృద్ధి కార్యచరణ ప్రణాళిక కింద వచ్చే మూడేళ్లలో ప్రధాన మంత్రి PVTG అభివృద్ధి మిషన్ అమలు కోసం రూ.15,000 కోట్లు కేటాయించబడ్డాయి.
- పెట్టుబడి రూ. 75,000 కోట్లు, ఇందులో ప్రైవేట్ మూలాల నుండి రూ.15,000 కోట్లు, వంద క్లిష్టమైన రవాణా మౌలిక సదుపాయాల ప్రాజెక్టులు, ఓడరేవులు, బోగ్గు, ఉక్కు, ఎరువులు మరియు ఆహార ధాన్యాల రంగాలకు చివరి మరియు మొదటి మైలు అనుసంధానం కోసం కేటాయించారు.
- రూ. 5,300 కోట్లను సుస్థిరమైన సూక్ష్మ నీటి పారుదల అందించడానికి మరియు తాగునీటి కోసం ఉపరితల ట్యాంకులను నింపడానికి ఎగువ భద్ర ప్రాజెక్టుకు కేంద్ర సహాయంగా ఇవ్వనున్నది.
- డిజిటల్ ఎపిగ్రఫీ మ్యూజియంలో 'భారత్ షేర్డ్ రిపోజిటరీ ఆఫ్ ఇన్స్క్రిప్షన్స్' ఏర్పాటు చేయనున్నారు, మొదటి దశలో లక్ష పురాతన శాసనాలను డిజిటలైజేషన్ చేస్తారు.
- iGOT కర్మయోగి, సమీకృత ఆన్లైన్ శిక్షణా వేదిక, లక్షలాది మంది ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు వారి నైపుణ్యాలను అప్గ్రేడ్ చేయడానికి మరియు ప్రజల-కేంద్రీకృత విధానాన్ని సులభతరం చేయడానికి నిరంతర అభ్యాస అవకాశాలను అందించడానికి ప్రారంభించబడింది.
- ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ బిజినెస్ను మెరుగుపరచడానికి 39,000 కంటే ఎక్కువ సమ్మతులను తగ్గించడం మరియు 3,400 కంటే ఎక్కువ చట్టపరమైన నిబంధనలు నేరరహితం చేయబడ్డాయి.
- 42 కేంద్ర చట్టాలను సవరించడానికి జస్ విశ్వాస్ బిల్లు మరింత విశ్వాస ఆధారిత పాలన కోసం ప్రవేశపెట్టబడింది.
- "మేక్ AI ఇన్ ఇండియా మరియు మేక్ AI వర్క్ ఫర్ ఇండియా" అనే దృక్పథాన్ని సాకారం చేసేందుకు అగ్రశ్రేణి విద్యా సంస్థల్లో ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ కోసం మూడు అత్యుత్తమ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.
- స్టార్టప్లు మరియు విద్యాసంస్థల ద్వారా ఆవిష్కరణలు మరియు పరిశోధనలను ఆవిష్కరించేందుకు నేషనల్ డేటా గవర్నెన్స్ పాలసీని తీసుకురావాలి.

- డిజిలాకర్ సేవ మరియు ఆధార్ను పునాది గుర్తింపుగా ఉపయోగించి స్థాపించబడే వ్యక్తుల గుర్తింపు మరియు చిరునామా యొక్క సయోధ్య మరియు నవీకరణ కోసం ఒక వన్ స్టాప్ పరిష్కారం తీసుకురానున్నారు.
- ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ బిజినెస్ని తీసుకురావడానికి పేర్కొన్న ప్రభుత్వ ఏజెన్సీల అన్ని డిజిటల్ సిస్టమ్లకు పాస్ సాధారణ గుర్తింపుగా ఉపయోగించబడుతుంది.
- కోవిడ్ కాలంలో MSMEలు ఒప్పందాలను అమలు చేయడంలో విఫలమైన సందర్భాల్లో బిడ్ లేదా పనితీరు భద్రతకు సంబంధించి జప్తు చేయబడిన మొత్తంలో 95 శాతం ప్రభుత్వం మరియు ప్రభుత్వ సంస్థలు MSMEలకు తిరిగి ఇవ్వబడతాయి.
- పోటీ అభివృద్ధి అవసరాల కోసం కొరతగా ఉన్న వనరులను బాగా కేటాయించడానికి ఫలితాల ఆధారిత పైనాన్సింగ్. ఈ-కోర్సుల ప్రాజెక్ట్ యొక్క ఫేజ్-3 రూ. సమర్థ న్యాయ నిర్వహణ కోసం 7,000 కోట్లు.
- ఇంధన భద్రత, శక్తి పరివర్తన మరియు నికర సున్నా లక్ష్యాల కోసం ₹35000 కోట్ల వ్యయం.
- ఆర్థిక వ్యవస్థను స్థిరమైన అభివృద్ధి మార్గంలో నడిపించేందుకు ప్రోత్సహించాల్సిన బ్యాటరీ శక్తి నిల్వ వ్యవస్థలు.
- పునరుత్పాదక ఇంధన గ్రిడ్ ఏకీకరణ మరియు లడఖ్ నుండి తరలింపు కోసం 20,700 కోట్ల వ్యయం అందించబడింది.
- ప్రత్యామ్నాయ ఎరువులు మరియు రసాయన ఎరువుల సమతుల్య వినియోగాన్ని ప్రోత్సహించడానికి రాష్ట్రాలు మరియు కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలను ప్రోత్సహించడానికి "పీఎం ప్రోగ్రామ్ ఫర్ రీస్టోరేషన్, అవేర్నెస్, న్యూరిషిమెంట్ అండ్ అమెలియోరేషన్" (PM-PRANAM) ప్రారంభించబడింది.

- MGNREGS, CAMPA ఫండ్ మరియు ఇతర వనరుల మధ్య కలయిక ద్వారా తీరప్రాంతం వెంబడి మరియు సాల్ట్ పాన్ భూముల్లో మడ అడవుల పెంపకం కోసం 'మడ అడవుల కార్యక్రమం, తీరప్రాంత నివాసాలు & ప్రత్యక్ష ఆదాయాలు', MISHTI.
- పర్యావరణపరంగా స్థిరమైన మరియు ప్రతిస్పందించే చర్యల కోసం అదనపు వనరులను ప్రోత్సహించడానికి మరియు సమీకరించడానికి పర్యావరణ (రక్షణ) చట్టం కింద గ్రీన్ క్రెడిట్ ప్రోగ్రామ్ నోటిఫై చేయబడుతుంది.
- చిత్తడి నేలల సరైన వినియోగాన్ని ప్రోత్సహించడానికి, జీవ వైవిధ్యం, కార్బన్ స్టాక్, పర్యావరణ పర్యాటక అవకాశాలు మరియు స్థానిక కమ్యూనిటీలకు ఆదాయాన్ని పెంపొందించడానికి అమృత్ ధరోహర్ పథకం వచ్చే మూడేళ్లలో అమలు చేయబడుతుంది.

- డిమాండ్-ఆధారిత అధికారిక నైపుణ్యాన్ని ప్రారంభించడం, MSMEలతో సహా యజమానులతో లింక్ చేయడం మరియు వ్యవస్థాపకత పథకాలకు ప్రాప్యతను సులభతరం చేయడం కోసం ఏకీకృత స్కీల్ ఇండియా డిజిటల్ ప్లాట్ఫారమ్ ప్రారంభించబడుతుంది.
- పాస్-ఇండియా నేషనల్ అప్రోటిస్పెక్ట్ ప్రమోషన్ పథకం కింద డైరెక్ట్ టెనిసిటీ ట్రాన్స్ఫర్ మూడు సంవత్సరాలలో 47 లక్షల మంది యువతకు స్టైఫెండ్ మద్దతును అందించడానికి రూపొందించబడుతుంది.
- ఛాలెంజ్ మోడ్ ద్వారా కనీసం 50 పర్యాటక ప్రాంతాలను ఎంచుకోవాలి; దేశీయ మరియు విదేశీ పర్యాటకులకు పూర్తి ప్యాకేజీగా అభివృద్ధి చేయాలి.
- 'డేఖో అప్పా డేఖో' చొరవ యొక్క లక్ష్యాలను సాధించడానికి రంగం నిర్దిష్ట నైపుణ్యం మరియు వ్యవస్థాపకత అభివృద్ధి చేయనున్నారు.
- వైబ్రెంట్ విల్డెస్ ప్రోగ్రామ్ ద్వారా సరిహద్దు గ్రామాలలో పర్యాటక మౌలిక సదుపాయాలు మరియు సౌకర్యాలు కల్పించబడతాయి.
- రాష్ట్రాలు తమ సొంతంగా మరియు అన్ని ఇతర రాష్ట్రాల ODOPలు (ఒక జిల్లా, ఒక ఉత్పత్తి), GI ఉత్పత్తులు మరియు హస్తకళల ప్రమోషన్ మరియు అమ్మకం కోసం యూనిటీ మాలను ఏర్పాటు చేసుకునేలా ప్రోత్సహించాలి.
- సమర్థవంతమైన క్రెడిట్ ప్రవాహాన్ని సులభతరం చేయడానికి, ఆర్థిక చేరికను ప్రోత్సహించడానికి మరియు ఆర్థిక స్థిరత్వాన్ని పెంపొందించడానికి ఆర్థిక మరియు అనుబంధ సమాచారం యొక్క కేంద్ర రిపోజిటరీగా పనిచేయడానికి జాతీయ ఆర్థిక సమాచార రిజిస్ట్రీని ఏర్పాటు చేస్తారు. ఈ క్రెడిట్ పబ్లిక్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ను నియంత్రించడానికి ఆర్బిఐతో సంప్రదించి కొత్త శాసన ప్రీమివర్స్ రూపొందించబడుతుంది.

- ఆర్థిక రంగ నియంత్రకాలు పబ్లిక్ మరియు నియంత్రిత సంస్థలతో సంప్రదింపులు జరిపి ప్రస్తుత నిబంధనలపై సమగ్ర సమీక్షను నిర్వహించడం. వివిధ నిబంధనల ప్రకారం దరఖాస్తులను నిర్ణయించడానికి కాల పరిమితులు కూడా నిర్దేశించబడతాయి.
- GIFT IFSCలో వ్యాపార కార్యకలాపాలను మెరుగుపరచడానికి, ఈ క్రింది చర్యలు తీసుకోవాలి.
- ద్వంద్వ నియంత్రణను నివారించడానికి IFSCకి SEZ చట్టం కింద అధికారాలను అప్పగించడం.
- IFSCA, SEZ అధికారులు, GSTN, RBI, SEBI మరియు IRDAI నుండి రిజిస్ట్రేషన్ మరియు ఆమోదం కోసం సింగిల్ విండో IT వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడం.
- విదేశీ బ్యాంకు యొక్క IFSC బ్యాంకింగ్ యూనిట్ల ద్వారా స్వాధీన ఫైనాన్సింగ్ను అనుమతించడం.
- వాణిజ్య రీ-ఫైనాన్సింగ్ కోసం EXIM బ్యాంక్ యొక్క అనుబంధ సంస్థను ఏర్పాటు చేయడం.
- మధ్యవర్తిత్వం, అనుబంధ సేవల కోసం చట్టబద్ధమైన నిబంధనల కోసం IFSCA చట్టాన్ని సవరించడం మరియు SEZ చట్టం కింద ద్వంద్వ నియంత్రణను నివారించడం.
- LGD విత్తనాలు మరియు యంత్రాల దేశీయ ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహించడానికి మరియు దిగుమతి ఆధారపడటాన్ని తగ్గించడానికి ల్యాబ్ గ్రోన్ డైమండ్స్ (LGD) రంగానికి R & D మంజూరు.
- ఆర్థిక వ్యవస్థను తక్కువ కార్బన్ తీవ్రతకు మార్చడానికి మరియు శిలాజ ఇంధన దిగుమతులపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గించడానికి గ్రీన్ హైడ్రోజన్ మిషన్ కింద 5 MMT వార్షిక ఉత్పత్తిని 2030 నాటికి లక్ష్యంగా చేసుకోవాలి.

Financial Sector

Fiscal Management

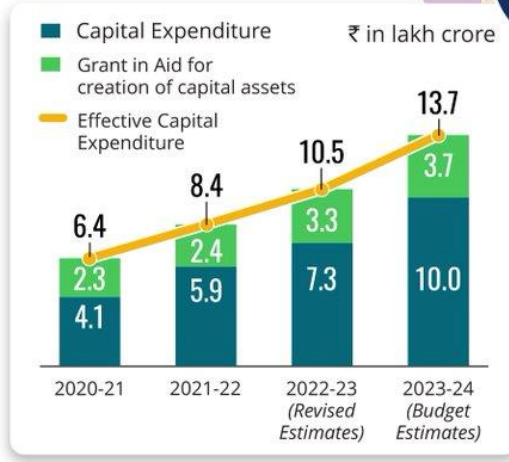
- ✓ Fifty-year interest free loan to States
- ✓ Fiscal Deficit of **3.5% of GSDP** allowed for States
- ✓ Fiscal Deficit for 2022-23 is 6.4% (RE), for 2023-24 is 5.9% (BE) and is on target to be below **4.5% by 2025-26**
- ✓ Budget Estimates 2023-24:
 - Total Receipts (Other than borrowings): **Rs 27.2 Lakh Cr**
 - Total Expenditure: **Rs. 45 Lakh Cr**
 - Net Tax Receipts: **Rs 23.3 Lakh Cr**

@PIB_India @PIBHindi @pibindia @pibindia PIBindia @PIB_India @PIBHindi @PIBHindi

- ఆప్షోర్ డెరివేటివ్ సాధనాలను చెల్లుబాటు అయ్యే ఒప్పందాలుగా గుర్తించడం.
- బ్యాంక్ వ్యవస్థ మెరుగుపరచడానికి మరియు పెట్టుబడిదారుల రక్షణను పెంపొందించడానికి బ్యాంకింగ్ నియంత్రణ చట్టం, బ్యాంకింగ్ కంపెనీల చట్టం మరియు రిజర్వ్ ఆఫ్ ఇండియా చట్టానికి సవరణలు ప్రతిపాదించబడ్డాయి.
- డిజిటల్ కంటిన్యూటీ సొల్యూషన్స్ కోసం వెతుకుతున్న దేశాలు GIFT IFSCలో తమ డేటా ఎంబీసీలను ఏర్పాటు చేయడానికి సులభతరం చేయబడతాయి.
- నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సెక్యూరిటీస్ మార్కెట్స్లో విద్యకు సంబంధించిన నిబంధనలు మరియు ప్రమాణాలను అభివృద్ధి చేయడానికి, నియంత్రించడానికి, నిర్వహించడానికి మరియు అమలు చేయడానికి మరియు డిగ్రీలు, డిప్లోమాలు మరియు సర్టిఫికేట్ల అవార్డును గుర్తించడానికి SEBIకి అధికారం ఉంటుంది.
- ఇన్వెస్టర్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ ప్రొటెక్షన్ ఫండ్ అధారితీ నుండి క్లెయిమ్ చేయని షేర్లు మరియు చెల్లించని డివిడెండ్లను సులభంగా తిరిగి పొందేందుకు పెట్టుబడిదారులను ఎనేబుల్ చేయడానికి ఇంటీగ్రేటెడ్ IT పోర్టల్ ఏర్పాటు చేయబడింది.
- ఆజాదీ కా అమృత మహోత్సవ జ్ఞాపకార్థం, ఒక సారి కొత్త చిన్న పొదుపు పథకం, మహిళా సమ్మాన్ సేవింగ్స్ సర్టిఫికేట్ ప్రారంభించబడుతుంది. ఇది పాక్షిక ఉపసంహరణ ఎంపికతో 7.5 శాతం స్థిర వడ్డీ రేటుతో 2 సంవత్సరాల (మార్చి 2025 వరకు) కాలవ్యవధి కోసం మహిళలు లేదా బాలికల పేరిట రూ. 2 లక్షల వరకు డిపాజిట్ సౌకర్యాన్ని అందిస్తుంది.

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: మూలధన వ్యయం

Trends in CapEx

[@PIB_India](#)
[@PIBHindi](#)
[@pibindia](#)
[@pibindia](#)
[PIBIndia](#)
[@PIB_India](#)
[@PIBHindi](#)
[@PIBIndia](#)
KBK

- కోవిడ్ సంక్షోభం తర్వాత వృద్ధిని పునరుద్ధరించడానికి అనుసరించిన వ్యూహాన్ని విస్తరిస్తూ, 2023/24లో దీర్ఘకాలిక మూలధన వ్యయంపై కేంద్ర ప్రభుత్వం ₹ 10 ట్రిలియన్లు (రూ. 10 లక్షల కోట్లు) ఖర్చు చేస్తుంది.
- మునుపటి సంవత్సరంలో బడ్జెట్లో కేటాయించిన ₹ 7.5 ట్రిలియన్ (రూ. 7.5 లక్షల కోట్లు) కంటే ఎక్కువ కేటాయింపు మరియు రికార్డు స్థాయిలో అత్యధికం. సంవత్సరానికి 33% పెరుగుదల గత సంవత్సరం 35% జంప్ కంటే స్వల్పంగా తక్కువగా ఉంది.
- అవస్థాపనలో పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించడానికి మరియు పరిపూరకరమైన విధాన చర్యల కోసం వారిని ప్రోత్సహించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు 50 సంవత్సరాల వడ్డీ రహిత రుణాన్ని మరో ఏడాది పాటు కొనసాగించడం.
- మన నగరాలను 'రేపటి స్థిరమైన నగరాలు'గా మార్చేందుకు పట్టణ ప్రణాళికా సంస్కరణలు మరియు చర్యలను చేపట్టేందుకు రాష్ట్రాలు మరియు నగరాలను ప్రోత్సహించడం.
- అన్ని నగరాలు మరియు పట్టణాలు సెప్టిక్ ట్యాంక్లు మరియు మురుగు కాలువలను 100 శాతం మెకానికల్ డెస్లడ్జింగ్ను చేపట్టేలా చేయడం ద్వారా మ్యాన్ హోల్ నుండి మెషిన్-హోల్ మోడ్కు మారడం.

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: వ్యవసాయ రంగం:

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని యువ పారిశ్రామికవేత్తల ద్వారా అగ్రి-స్టార్టప్లను ప్రోత్సహించేందుకు అగ్రికల్చర్ యాక్సిలరేటర్ ఫండ్ను ఏర్పాటు చేయనున్నారు.

- భారతదేశాన్ని 'శ్రీ అన్న'కు గ్లోబల్ హబ్గా మార్చడానికి, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో అత్యుత్తమ అభ్యాసాలు, పరిశోధనలు మరియు సాంకేతికతలను పంచుకోవడానికి, హైదరాబాద్లోని ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మిల్లెట్ రీసెర్చ్ సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్గా మద్దతు ఇస్తుంది.
- ₹20 లక్షల కోట్ల వ్యవసాయ రుణం పశుపోషణ, పాడి పరిశ్రమ మరియు చేపల పెంపకంపై లక్ష్యం
- మత్స్యకారులు, చేపల విక్రేతలు మరియు సూక్ష్మ & చిన్న పరిశ్రమల కార్యకలాపాలను మరింత ప్రారంభించడానికి, విలువ గొలుసు సామర్థ్యాన్ని మెరుగుపరచడానికి మరియు మార్కెట్ను విస్తరించడానికి ₹6,000 కోట్ల లక్ష్య పెట్టుబడితో PM మత్స్య సంపద యోజన యొక్క కొత్త ఉప పథకం ప్రారంభించబడుతుంది.

- వ్యవసాయం కోసం డిజిటల్ పబ్లిక్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ను ఓపెన్ సోర్స్, ఓపెన్ స్టాండర్డ్ మరియు ఇంటర్ ఆపరేబుల్ పబ్లిక్ వస్తువుగా నిర్మించడం ద్వారా రైతు కేంద్రీకృత పరిష్కారాలను మరియు అగ్రి-టెక్ పరిశ్రమ మరియు స్టార్ట్-అప్ల వృద్ధికి మద్దతునిస్తుంది.
- ₹2,516 కోట్ల పెట్టుబడితో 63,000 ప్రైమరీ అగ్రికల్చరల్ క్రెడిట్ సొసైటీల (PACS) కంప్యూటరైజేషన్ ప్రారంభించబడింది.
- రైతులు తమ ఉత్పత్తులను నిల్వ చేసుకోవడానికి మరియు తగిన సమయాల్లో విక్రయం ద్వారా లాభదాయకమైన ధరలను గుర్తించడంలో సహాయపడటానికి భారీ వికేంద్రీకృత నిల్వ సామర్థ్యం ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: విద్య:

- వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరానికి విద్యా మంత్రిత్వ శాఖ కోసం కేంద్ర కేటాయింపు ₹1,12,898.97 కోట్లు. మంత్రిత్వ శాఖకు మంజూరు చేసిన అత్యధిక కేటాయింపులు ఇదే కావడం గమనార్హం.
- పాఠశాల విద్యా శాఖ ఖర్చు ₹68,804.85 కోట్లు కాగా, ఉన్నత విద్యాశాఖకు ₹44,094.62 కోట్లు కేటాయించారు.
- జిల్లా విద్య మరియు శిక్షణా సంస్థలను ఉపాధ్యాయుల శిక్షణ కోసం శక్తివంతమైన సంస్థలుగా అభివృద్ధి చేయడం.
- బోగోళికాలు, భాషలు, శైలులు మరియు స్థాయిలలో నాణ్యమైన పుస్తకాల లభ్యతను మరియు పరికర అభ్యేయ సౌకర్యాన్ని సులభతరం చేయడానికి పిల్లలు మరియు యుక్తవయసుల కోసం జాతీయ డిజిటల్ లైబ్రరీని ఏర్పాటు చేయాలి.

ACCESSIBLE EDUCATION AND SKILLING

INCLUSIVE DEVELOPMENT

- Enhanced Education Expenditure: 2.9% of GDP in FY23
- Revamped Teachers' training via District Institutes of Education and Training
- National Digital Library to be set up for children and adolescents
- States will be encouraged to set up physical libraries at Panchayat and ward levels
- PMKVY 4.0 to be launched to skill lakhs of youth

Union Budget 2023-24

Union Budget 2023-24

₹

G20 విశ్వాసం విజయం
MINISTRY OF FINANCE

National Digital Library for Children and Adolescents

A National Digital Library for children and adolescents will be set up for facilitating availability of quality books

States will be encouraged to set up physical libraries at panchayat and ward levels and provide infrastructure for accessing the National Digital Library resources

To build a culture of reading, the National Book Trust, Children's Book Trust **will be encouraged to provide and replenish non-curricular titles in regional languages and English** to these physical libraries

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: ఆరోగ్య రంగం:

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023 ఆరోగ్య వ్యయం కోసం రూ. 88,956 కోట్లు కేటాయించింది, ఆర్థిక సంవత్సరం 23లో రూ. 86,606 కోట్ల నుంచి రూ. 2.71 శాతం పెరిగింది.

ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ

సంవత్సరం	కేటాయింపు
FY24	రూ. 89,155 కోట్లు
FY23	రూ. 86,200.65 కోట్లు
FY22	రూ. 73,931.77 కోట్లు
FY21	రూ. 67,111.8 కోట్లు

మొత్తం మంత్రిత్వ శాఖ బడ్జెట్లో రూ.86,175 కోట్లు ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖకు అందనుండగా, ఆరోగ్య పరిశోధన శాఖకు రూ.2,980 కోట్లు లభిస్తాయి.

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: రక్షణ రంగం:

2023-24 సంవత్సరానికి రక్షణ బడ్జెట్ను ₹ 5.94 లక్షల కోట్లకు పెంచారు, గత ఏడాది ₹ 5.25 లక్షల కోట్లు కేటాయించారు, కొత్త ఆయుధాలు, విమానాలు, యుద్ధనౌకలు మరియు ఇతర సైనిక కొనుగోతుతో సహా మూలధన వ్యయం కోసం మొత్తం ₹ 1.62 లక్షల కోట్లు కేటాయించారు. హార్డ్వేర్. 2023-24 బడ్జెట్ పత్రాల ప్రకారం, జీతాల చెల్లింపు మరియు సంస్థల నిర్వహణ ఖర్చులతో కూడిన ఆదాయ వ్యయాల కోసం ₹ 2,70,120 కోట్ల కేటాయింపు జరిగింది.

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24 పార్ట్-B

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: ప్రత్యక్ష పన్నులు:

- ప్రత్యేక పన్ను ప్రతిపాదనలు పన్నుల కొనసాగింపు మరియు స్థిరత్వాన్ని కొనసాగించడం, సమ్మతి భారాన్ని తగ్గించడం, వ్యవస్థాపక స్ఫూర్తిని ప్రోత్సహించడం మరియు పౌరులకు పన్ను రాయితీని అందించడం కోసం వివిధ నిబంధనలను మరింత సరళీకృతం చేయడం మరియు హేతుబద్ధం చేయడం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయి.
- సమ్మతిని సులభతరం చేయడం మరియు సాఫీగా చేయడం ద్వారా పన్ను చెల్లింపుదారుల సేవలను మెరుగుపరచడానికి ఆదాయపు పన్ను శాఖ యొక్క నిరంతర ప్రయత్నం.
- పన్ను చెల్లింపుదారుల సేవలను మరింత మెరుగుపరచడానికి, ఫిర్యాదుల పరిష్కార యంత్రాంగాన్ని బలోపేతం చేసే ప్రణాళికలతో పాటు పన్ను చెల్లింపుదారుల సౌలభ్యం కోసం తదుపరి తరం కామన్ ఐటీ రిటర్న్ ఫారమ్ను రూపొందించే ప్రతిపాదన.
- వ్యక్తిగత ఆదాయపు పన్ను రాయితీ పరిమితి రూ.కి పెంచబడుతుంది. 7 లక్షలు ప్రస్తుత రూ. కొత్త పన్ను విధానంలో 5 లక్షలు. ఈ విధంగా, కొత్త పన్ను విధానంలోని వ్యక్తులు, రూ. వరకు ఆదాయం కలిగి ఉంటారు. 7 లక్షలు ఎలాంటి పన్ను చెల్లించనక్కర్లేదు.
- 2020లో ఆరు ఆదాయ స్లాబ్లతో ప్రవేశపెట్టబడిన కొత్త వ్యక్తిగత ఆదాయపు పన్ను విధానంలో పన్ను నిర్మాణం, స్లాబ్ల సంఖ్యను ఐదుకి తగ్గించడం ద్వారా మరియు పన్ను మినహాయింపు పరిమితిని రూ. 3 లక్షలకి పెంచడం ద్వారా మార్చబడుతుంది. కొత్త పాలనలో పన్ను చెల్లింపుదారులందరికీ పెద్ద ఉపశమనాన్ని అందించేలా మార్పు చేయబడుతుంది.

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: కొత్త పన్ను రేట్లు

మొత్తం ఆదాయం (రూ)	రేటు (శాతం)
3,00,000 వరకు	సూన్యం
3,00,001 నుండి 6,00,000 వరకు	5
6,00,001 నుండి 9,00,000 వరకు	10
9,00,001 నుండి 12,00,000 వరకు	15
12,00,001 నుండి 15,00,000 వరకు	20
15,00,000 పైన	30

- ప్రామాణిక తగ్గింపు జీతం పొందే వ్యక్తికి రూ.50,000, మరియు కుటుంబ పెన్షన్ నుండి రూ. రూ. 15,000 ప్రయోజనాన్ని పొడిగించే ప్రతిపాదన.
- కొత్త పన్ను విధానంలో అత్యధిక సర్చార్జ్ రేటు 37 శాతం నుండి 25 శాతానికి తగ్గించబడుతుంది. ఇది గరిష్ట వ్యక్తిగత ఆదాయపు పన్ను రేటును 39 శాతానికి తగ్గించడానికి దారితీసింది.
- ప్రభుత్వేతర జీతం పొందే ఉద్యోగుల పదవీ విరమణపై లీవ్ ఎన్క్యాష్మెంట్పై పన్ను మినహాయింపు పరిమితి రూ. 25 లక్షలు.
- కొత్త ఆదాయపు పన్ను విధానం డిఫాల్ట్ పన్ను విధానంగా చేయబడుతుంది. అయితే, పౌరులు పాత పన్ను విధానం యొక్క ప్రయోజనాన్ని పొందే అవకాశం కొనసాగుతుంది.
- ప్రతిపాదిత ఊహాజనిత పన్నుల ప్రయోజనాన్ని పొందడం కోసం సూక్ష్మ సంస్థలు మరియు నిర్దిష్ట నిపుణుల కోసం మెరుగైన పరిమితులు తీసున్నారు. సంవత్సరంలో అందుకున్న మొత్తాల మొత్తం, నగదు రూపంలో, మొత్తం స్థూల వసూళ్లు/టర్నోవర్లో ఐదు శాతానికి మించకుండా ఉంటే మాత్రమే వర్తించే పరిమితిని పెంచారు.
- చెల్లింపులను సకాలంలో అందుకోవడంలో MSMEలకు మద్దతునిచ్చేందుకు MSMEలకు చేసిన చెల్లింపులపై చేసిన ఖర్చుకు తగ్గింపు వాస్తవ చెల్లింపు జరిగినప్పుడు మాత్రమే అనుమతించబడుతుంది.

- 31.3.2024 వరకు ఉత్పాదక కార్యకలాపాలను ప్రారంభించే కొత్త సహకార సంస్థలు, ప్రస్తుతం కొత్త తయారీ కంపెనీలకు అందుబాటులో ఉన్న విధంగా 15 శాతం తక్కువ పన్ను రేటు ప్రయోజనాన్ని పొందుతాయి.
- 2016-17 అంచనా సంవత్సరానికి ముందు కాలానికి చెరుకు రైతులకు చేసిన చెల్లింపులను ఖర్చుగా క్లెయిమ్ చేసుకునేందుకు చక్కెర సహకార సంఘాలకు అవకాశం కల్పించబడింది. దీంతో వారికి దాదాపు రూ. 10,000 కోట్లు లబ్ధి చేకూరనున్నది.
- ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘాలు (PACS) మరియు ప్రాథమిక సహకార వ్యవసాయ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి బ్యాంకుల (PCARDBలు) ద్వారా నగదు డిపాజిట్లు మరియు నగదు రూపంలో రుణాల కోసం ప్రతి సభ్యునికి అధిక పరిమితి రూ.2 లక్షలు.
- సహకార సంఘాలకు నగదు ఉపసంహరణపై టీడీఎస్ కు గాను రూ. 3 కోట్లు అందించాలి.
- స్టార్టప్లకు ఆదాయపు పన్ను ప్రయోజనాలను పొందే తేదీ 31.03.23 నుండి 31.3.24 వరకు పొడిగించబడుతుంది.
- ఏడు సంవత్సరాల ఇన్ఫర్మేషన్ నుండి పదేళ్లకు స్టార్టప్ల షేర్హోల్డింగ్ను మార్చడం ద్వారా నష్టాలను క్యారీ ఫార్వర్డ్ చేయడం యొక్క ప్రయోజనాన్ని అందించే ప్రతిపాదన.
- సెక్షన్లు 54 మరియు 54F కింద నివాస గృహంలో పెట్టుబడిపై మూలధన లాభాల నుండి మినహాయింపు రూ. పన్ను రాయితీలు మరియు మినహాయింపుల మెరుగైన లక్ష్యం కోసం 10 కోట్లు.
- అధిక విలువ కలిగిన బీమా పాలీసీల ద్వారా వచ్చే ఆదాయం నుండి ఆదాయపు పన్ను మినహాయింపును పరిమితం చేసే ప్రతిపాదన తీసుకువచ్చారు. 1 ఏప్రిల్, 2023న లేదా ఆ తర్వాత జారీ చేయబడిన జీవిత బీమా పాలీసీల (ULIP కాకుండా) ప్రీమియం మొత్తం రూ. 5 లక్షలు లోపు మొత్తం ప్రీమియం ఉన్న పాలీసీలకు మాత్రమే పన్ను మినహాయింపు ఉంది.
- గృహనిర్మాణం, నగరాలు, పట్టణాలు మరియు గ్రామాల అభివృద్ధి వంటి కార్యకలాపాన్ని నియంత్రించడం లేదా మరియు అభివృద్ధి చేయడం కోసం కేంద్రం లేదా రాష్ట్ర శాసనాల ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడిన అధికార సంస్థలు, బోర్డులు మరియు కమిషన్ల ఆదాయం మరియు ఆదాయపు పన్ను నుండి మినహాయించాలని ప్రతిపాదించబడినది.
- బంగారాన్ని ఎలక్ట్రానిక్ బంగారు రసీదుగా మార్చడం మరియు దీనికి విరుద్ధంగా మూలధన లాభంగా పరిగణించబడదు.
- నాన్-పాన్ కేసుల్లో EPF ఉపసంహరణలో పన్ను విధించదగిన భాగంపై TDS రేటు 30 శాతం నుండి 20 శాతానికి తగ్గించబడుతుంది.
- మార్కెట్ లింక్ డిబెంచర్ల నుండి వచ్చే ఆదాయంపై పన్ను విధించబడుతుంది.
- కమిషనర్ స్థాయిలో అప్పీళ్ల పెండింగ్ను తగ్గించడానికి చిన్న అప్పీళ్ల పరిష్కారానికి దాదాపు 100 మంది జాయింట్ కమిషనర్లను నియమించడం.
- ఈ సంవత్సరం ఇప్పటికే అందుకున్న రిటర్న్ల పరిశీలన కోసం అప్పీల్ కేసులను స్వీకరించడంలో ఎంపిక పెరిగింది.
- IFSC, GIFT సిటీకి తరలించే నిధులకు పన్ను ప్రయోజనాల వ్యవధి 31.03.2025 వరకు పొడిగించబడింది.
- ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 276A కింద లిక్విడ్టరీలను తప్పించే కొన్ని చర్యలు ఏప్రిల్ 1, 2023 నుండి అమలులోకి వస్తాయి.
- అగ్నివీర్ ఫండ్కు EEE హోదా అందించబడుతుంది. అగ్నిపత్ పథకం, 2022లో నమోదు చేసుకున్న అగ్నివీర్ కార్పస్ ఫండ్ నుండి అందుకున్న చెల్లింపు పన్నుల నుండి మినహాయించాలని ప్రతిపాదించబడింది. అగ్నివీర్ లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వం అతని సేవా నిధి ఖాతాకు చేసిన సహకారంపై మొత్తం ఆదాయం యొక్క గణనలో మినహాయింపును అనుమతించాలని ప్రతిపాదించబడింది.

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: పరోక్ష పన్నులు:

- వస్త్రాలు మరియు వ్యవసాయం కాకుండా ఇతర వస్తువులపై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ డ్యూటీ రేట్ల సంఖ్య 21 నుండి 13కి తగ్గించబడింది.
- బొమ్మలు, సైకిళ్లు, ఆటోమొబైల్స్ మరియు నాప్రాతో సహా కొన్ని వస్తువులపై ప్రాథమిక కస్టమ్ సుంకాలు, సెస్లు మరియు సర్చార్జీలలో స్వల్ప మార్పులు.

- టెండెర్ కంప్లైన్స్ నేచురల్ గ్యాస్ లో ఉన్న GST-చెల్లించిన కంప్లైన్స్ బయో గ్యాస్ పై ఎక్సైజ్ సుంకం మినహాయించబడింది.
- ఎలక్ట్రికల్ గా పనిచేసే వాహనం (EVలు) బ్యాటరీలో ఉపయోగించేందుకు లిథియం-అయాన్ సెల్ తయారీకి నిర్దేశించిన మూలధన వస్తువులు/మెషినరీపై కస్టమ్స్ డ్యూటీ 31.03.2024 వరకు పొడిగించబడింది
- పరతులకు లోబడి, పరీక్ష మరియు/లేదా ధృవీకరణ ప్రయోజనం కోసం, నోటిఫైడ్ టెస్టింగ్ ఏజెన్సీలు దిగుమతి చేసుకున్నప్పుడు వాహనాలు, నిర్దేశిత ఆటోమొబైల్ భాగాలు/భాగాలు, ఉప-వ్యవస్థలు మరియు ట్రిల్లర్లపై కస్టమ్స్ సుంకం మినహాయించబడింది.
- సెల్యులార్ మొబైల్ ఫోన్ యొక్క కెమెరా మాడ్యూల్ తయారీలో ఉపయోగించే కెమెరా లెన్స్ మరియు దాని ఇన్పుట్లు/భాగాలపై కస్టమ్స్ సుంకం సున్నాకి తగ్గించబడింది మరియు బ్యాటరీలకు సంబంధించి లిథియం-అయాన్ సెల్లపై రాయితీ సుంకం మరో సంవత్సరం పొడిగించబడింది.
- టీవీ ప్యానెళ్ల ఓపెన్ సెల్స్ భాగాలపై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ సుంకాన్ని 2.5 శాతానికి తగ్గించారు.
- ఎలక్ట్రిక్ కిచెన్ చిమ్నీపై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ డ్యూటీ 7.5 శాతం నుంచి 15 శాతానికి పెరిగింది.
- ఎలక్ట్రిక్ కిచెన్ చిమ్నీల తయారీకి హీట్ కాయిల్ పై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ సుంకాన్ని 20 శాతం నుంచి 15 శాతానికి తగ్గించారు.
- రసాయన పరిశ్రమలో ఉపయోగించే డీనాచర్డ్ ఇథైల్ ఆల్కహాల్ ప్రాథమిక కస్టమ్స్ సుంకం నుండి మినహాయించబడింది.
- యాసిడ్ గ్రేడ్ ఫ్లోరోస్ఫోర్ పై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ సుంకం (97 శాతం కంటే ఎక్కువ కాల్షియం ఫ్లోరైడ్ కలిగి ఉంటుంది) 5 శాతం నుండి 2.5 శాతానికి తగ్గించబడింది.
- ఎపికోలోరైన్ తయారీలో ఉపయోగించే ముడి గ్లిజరిన్ పై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ సుంకాన్ని 7.5 శాతం నుంచి 2.5 శాతానికి తగ్గించారు.
- రోయ్యల మేత దేశీయ తయారీకి కీలకమైన ఇన్పుట్లపై సుంకం తగ్గించబడింది.
- ప్రయోగశాలలో పెరిగిన వజ్రాల తయారీలో ఉపయోగించే విత్తనాలపై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ సుంకం తగ్గించబడింది.
- డోర్ మరియు బంగారం మరియు ప్లాటినం కడ్డీలతో తయారు చేయబడిన వస్తువులపై సుంకాలు పెరిగాయి.
- వెండి డోర్, బార్లు మరియు వస్తువులపై దిగుమతి సుంకం పెరిగింది.
- CRGO స్టీల్, ఫెర్రస్ స్క్రాప్ మరియు నికెల్ కాథోడ్ తయారీకి సంబంధించిన ముడి పదార్థాలపై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ డ్యూటీ మినహాయింపు కొనసాగింది.
- రాగి స్క్రాప్ పై 2.5 శాతం రాయితీ BCD కొనసాగుతుంది.
- సమ్మేళన రబ్బరుపై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ సుంకం రేటు 10 శాతం నుండి 25 శాతానికి లేదా కిలోకు 30 ఏది తక్కువైతే అది 25 శాతానికి పెరిగింది.
- పేర్కొన్న సిగరెట్లపై జాతీయ విపత్తు ఆగంతుక విధి (NCCD) సుమారు 16 శాతం వరకు సవరించబడింది.

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: కస్టమ్స్ చట్టాలలో శాసన మార్పులు:

- కస్టమ్స్ చట్టం, 1962 సెటిల్మెంట్ కమిషన్ ద్వారా తుది ఆర్డర్ను ఆమోదించడానికి దరఖాస్తు దాఖలు చేసిన తేదీ నుండి తొమ్మిది నెలల కాలపరిమితిని పేర్కొనే విధంగా సవరించబడుతుంది.
- యాంటీ డంపింగ్ డ్యూటీ (ADD), కౌంటర్ వైలింగ్ డ్యూటీ (CVD) మరియు రక్షణ సూచనలు సంబంధించిన నిబంధనల ఉద్దేశం మరియు పరిధిని స్పష్టం చేయడానికి కస్టమ్స్ టారిఫ్ చట్టం సవరించబడుతుంది.

కేంద్ర బడ్జెట్ 2023-24: CGST చట్టం సవరించబడుతుంది:

- GST కింద ప్రాసిక్యూషన్ ప్రారంభించడానికి పన్ను మొత్తం కనీస ట్రెషోల్డ్ను కోటి నుండి రెండు కోట్లకు పెంచడం;
- ప్రస్తుతం పన్ను మొత్తంలో 50 నుండి 150 శాతం వరకు ఉన్న సమ్మేళనం మొత్తాన్ని 25 నుండి 100 శాతానికి తగ్గించడం;
- కొన్ని నేరాలను నేరరహితం చేయండి.

- రిటర్న్లు/ ప్రకటనల దాఖలును సంబంధిత రిటర్న్/స్టేట్‌మెంట్ దాఖలు చేసిన గడువు తేదీ నుండి గరిష్టంగా మూడు సంవత్సరాల వరకు పరిమితం చేయడం.
- E-కామర్స్ ఆపరేటర్లు (ECOలు) ద్వారా వస్తువులను రాష్ట్ర-రాష్ట్ర సరఫరా చేయడానికి నమోదుకాని సరఫరాదారులు మరియు కంపోజిషన్ పన్ను చెల్లింపుదారులను అనుమతించడం.

TEST SERIES
ENGLISH & TELUGU

**TSPSC 2023
GROUP-4
Paper-1 & Paper-2**

41 TOTAL TESTS

TELUGU

PARIVARTHAN 2.0
for TSPSC గ్రూప్-2&3
Complete Super Pro Batch

- Live Classes
- Topic Wise Tests
- Doubts Clearing Sessions

Starts Feb 15, 2023

TELUGU

**AP & TS
మెగా ప్యాక్**

Live Classes, Videos Course, Test Series

For APPSC, TSPSC, SSC, Bank,
Railway and other state Exam

12 Months Validity

TEST SERIES
ENGLISH & TELUGU

**TSPSC 2023
GROUP-2 & GROUP-3
GENERAL STUDIES**

89+ TOTAL TESTS

TEST SERIES
ENGLISH & TELUGU

**APPSC
GROUP-4**
Jr. Assistant Cum
Computer Assistant Mains

14 Full Length Tests